

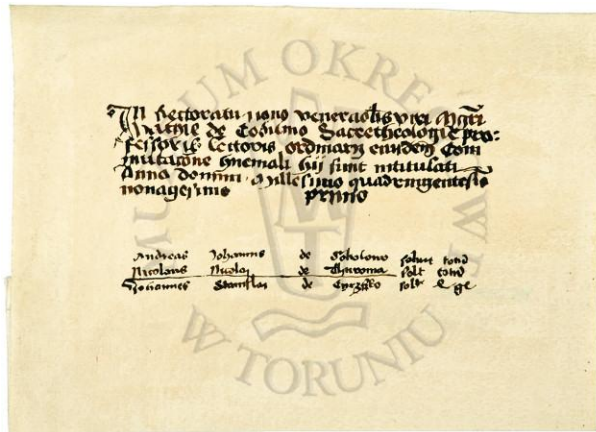
Na tropie Kopernika

Drodzy

Jesienią 1491 roku na studia do Krakowa przybył Mikołaj Kopernik. Świadczył on ważnym wydarzeniom swoich czasów bezpośrednio i pośrednio. Wiele wskazuje na to, iż właśnie w czasach, kiedy Kraków go kształtował, student Mikołaj już twórczo zwątpił, iż Ziemia jest pepkiem Wszechświata.

Młody Kopernik przybył do Krakowa od strony Kleparza i Bramą Floriańską wjechał w obszar miasta. Nie było jeszcze wtedy Barbakanu, który zbudowano dopiero osiem lat później. Wewnątrz kościoła Mariackiego oglądał niedawno ukończony, a już sławny ołtarz dłuta Wita Stwosza.

Mikołaj Kopernik wpisany został do metryki uniwersyteckiej w roku 1491 jako 32. uczeń uniwersytetu krakowskiego: „Nikolaus Nicolai de Thorunia”.

Wpis do metryki Uniwersytetu Jagiellońskiego

Kopernik był jednym z 2 tysięcy studentów w Krakowie liczącym wówczas 20 tysięcy mieszkańców.

Udaj się w miejsca związane z Mistrzem Kopernikiem. Podążaj tropem Mistrza a poznasz jak Kraków i jego mieszkańcy upamiętnili Jego obecność w mieście.

Na wykonanie zadań masz 3 h. W załączeniu otrzymujesz plan, który ułatwi Ci dotarcie do poszczególnych miejsc.

Powodzenia!

Mikołaj Kopernik przypomina!!!

*Pamiętajcie, poruszając się po
ulicach należy zachować
szczególną ostrożność!*

Tak jak młody Kopernik przybył do Krakowa od strony Kłeparza i Bramą Floriańską wjechał w obszar miasta. Tak samo my dziś w tym punkcie rozpoczynamy naszą spacer tropem Mistrza.

Spójrz na załączoną mapkę

Przystanek nr 1 - Muzeum Czartoryskich

Macie okazję odwiedzić stałą ekspozycję w Pałacu Muzeum Księżąt Czartoryskich, która prezentuje najcenniejszą w Polsce i jedną z najcenniejszych kolekcji sztuki w Europie.

W poszukiwaniu śladów Kopernika nie zapomnijcie zwrócić uwagę na arcydzieła światowego malarstwa jak Dama z gronostajem Leonarda da Vinci czy Krajobraz z miłosiernym Samarytaninem Rembrandta van Rijna. To muzeum to także ogromny zbiór pamiątek prezentujących historię Polski.

- *Wasze zadanie polega na zwiedzeniu wystawy która została zorganizowana z racji obchodów Roku Mikołaja Kopernika, jubileuszu 550. rocznicy urodzin wszechstronnego uczonego, geniusza renesansu.*
- *Odszukajcie sarkofag Kopernika. Czy rzeczywiście znajdują się w nim szczątki Mistrza?*

.....

- *Na wystawie możecie obejrzeć najważniejsze dzieło Kopernika, słynne *De revolutionibus orbium coelestium*, zawierające wykład teorii heliocentrycznej.*

Dowiedzcie się gdzie i w którym roku po raz pierwszy zostało wydane

.....

Przystanek 2

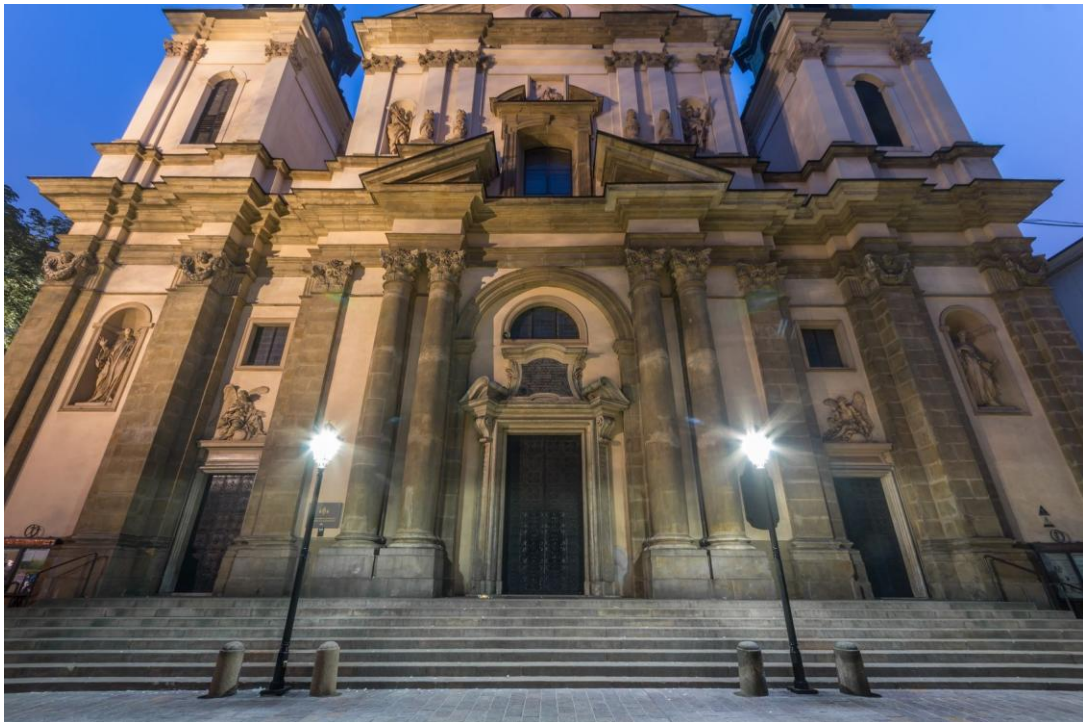
Polska Akademia Umiejętności:

Pomnik przedstawiający siedzącego Mikołaja Kopernika z ręką wspartą na astrolabium i rozłożonej księdze znajdujący się w klatce schodowej gmachu PAN przy ul. Sławkowskiej wykonał Walery Gadomski w 1872 r. z racji 400-lecia urodzin wielkiego astronoma i pierwszego posiedzenia Akademii Umiejętności w lutym 1873 r. poświęconego Mikołajowi Kopernikowi

- *Odczytajcie napis pod pomnikiem a poznacie fundatora dzieła*
- *Sfotografujcie się z Mikołajem Kopernikiem*

Przystanek 3

Kościół św. Anny

Ulica na której znajdziesz następny obiekt związany z Mistrzem wytyczona została w czasach lokacji miasta, w 1257 roku. Jej najstarsza nazwa brzmiała: ulica Żydowska, gdyż prowadziła z Rynku do dzielnicy żydowskiej. Tu znajdowały się bożnica, cmentarz, a także łaźnia żydowska do czasów, gdy na początku XV w. przeniesiono Żydów w okolice dzisiejszego placu Szczepańskiego.

Nazwa ulicy św. Anny pojawiła się pod koniec XIV wieku, wzięła się od kościoła św. Anny. Była to ulica uniwersytecka; znajdowały się tu bursy, kolegia, biblioteka. Zachowało się przy niej do dziś wiele zabytkowych budowli.

Wchodząc do świątyni zachowaj się godnie

W lewym ramieniu transeptu znajduje się pomnik Mikołaja Kopernika- studenta Akademii Krakowskiej. Wykonany według projektu księdza Sebastiana Sierakowskiego w 1822 roku.

Dzieło to zostało postawione w czasie kiedy „O obrotach ciał niebieskich” znajdowało się nadal w indeksie ksiąg zakazanych

- *Odszukaj pomnik Mistrza*
- *Spróbuj rozszyfrować napis pod pomnikiem a dowiesz się kto było fundatorem dzieła*
- *Jakie symbole towarzyszą Mikołajowi Kopernikowi ?*

Nie zapomnijcie uwiecznić na fotografii swojego pobytu w świątyni

Przystanek 4

U wylotu ulicy Gołębiej znajduje się Collegium Novum

Nasz kolejny przystanek to . XIX-wieczne kolegium wzniesione zostało na miejscu zburzonej średniowiecznej Bursy Jerozolimskiej. Piękny, monumentalny budynek jest centrum administracyjnym Uniwersytetu Jagiellońskiego.

W pobliżu, przed budynkiem Kolegium Witkowskiego (obecnie siedziba Instytutu Historii) stoi pomnik Mikołaja Kopernika z 1900r. wykonany przez Cypriana Godebskiego (1835-1909).

Opisz strój Mistrza

Co trzyma w ręce

Poniżej, pośrodku gzymsowania, wmontowane są cztery tarcze herbowe ozdobione liśćmi odgadnij czyje to herby?

Przystanek 5 Collegium Maius

Najstarszy budynek uniwersytecki. Od czasów średniowiecza znajdowały się tu mieszkania profesorskie oraz sale wykładowe Wydziału Filozoficznego. Zobaczymy wspaniały dziedziniec otoczony arkadową galerią, tablice fundacyjne, piękny zegar z mechanizmem uruchamiającym o wyznaczonych godzinach pochod postaci związanych z dziejami Uniwersytetu. Uroczysta aura tego miejsca jest trudna do opisania. Nie można nie myśleć o generacjach studentów i profesorów, którzy spędzili w tych czcigodnych murach lata życia.

Znajdź ceglany dom z wykuszem ze zdjęcia po lewej

- Wejść na dziedziniec budynku. Przyjrzy się fotografii po prawej. Co obecnie znajduje się na środku dziedzińca?

.....

- Którego znanego studenta Uniwersytetu Jagiellońskiego przedstawia widoczny na zdjęciu pomnik?

.....

„Usunąłem w roku 1953 pomnik Kopernika z dziedzińca Collegium Maius, bo szpecił architekturę dziedzińca swą meskinerią stoi na Plantach, wśród krzaków i tam wygląda niezłe”

(Estreicher Karol, Dziennik wypadków, tom 2, 1946-1960 s520).

- Sfotografujcie się na dziedzińcu

Dzisiaj znajduje się tu Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego, a w nim „Pokój Mikołaja Kopernika”. Oczywiście Mikołaj Kopernik nigdy tam nie mieszkał ponieważ nie był profesorem. Wyposażenie Pokoju stanowią eksponaty upamiętniające Astronoma. Możemy podziwiać dawne przyrządy astronomiczne, globusy, listę immatrykulacyjną, portrety, kopię *De revolutionibus*.

Warto wiedzieć

- Między godziną 9 a 19, tylko o godzinach nieparzystych, rozlega się muzyka: utwór Jana z Lublina z XVI wieku oraz pieśń akademicka *Gaudeamus Igitur*.

Wtedy kolejno przed widzami ukazują się postacie wychodzące z zegara. Jest ich sześć: pedel UJ (czyli woźny), królowa Jadwiga, Władysław Jagiełło, Jan z Kęt, Hugo Kołłątaj oraz Stanisław ze Skąlbmierza.

- *A teraz ciekawostką związaną z zegarem na dziedzińcu Collegium Maius. Skąd się wzięło pojęcie kwadransu akademickiego? Uniwersytet Jagielloński miał umowę z władzami Krakowa (uchwała z 1518 roku) - zgodnie z nią zegar uniwersytecki na dziedzińcu Collegium Maius spóźniał się w stosunku do zegara miejskiego o 15 minut. Kwadrans akademicki to 15 minut tolerowanego spóźnienia się studenta na zajęcia lub opóźnienia rozpoczęcia zajęć przez prowadzącego.*

Przystanek nr 6 - Dom Jana Matejki

Dom Jana Matejki znajduje się przy ulicy którą prawdopodobnie Mikołaj Kopernik udał się w kierunku Uniwersytetu Jagiellońskiego. Rozpoznasz go po wizerunku którego zdjęcie znajduje się poniżej

Tutaj znajduje się szkic obrazu „Mikołaj Kopernik” J. Matejko . Jest to najbliższy kompozycyjnie oryginałowi, szkic, którego oryginał dzieła znajduje się w auli Collegium Novum „Astronom Kopernik, czyli rozmowa z Bogiem” Pomysł namalowania obrazu był związany z obchodami 400-setnej rocznicy urodzin wielkiego astronoma. Do szkicu pozował Henryk Levittoux, lekarz, przyrodnik, przyjaciel domu Matejków.

- *Odszukaj obraz*

Znajdź różnicę między szkicem a obrazem zamieszczonym poniżej.

„Astronom Kopernik, czyli rozmowa z Bogiem” - Jan Matejko

Gratulacje!!!

Właśnie ukończyliście podróż śladami Kopernika.

Warto wiedzieć, że w Krakowie jest więcej takich miejsc, które upamiętniają wielkość i obecności Kopernika w Krakowie a są to jeszcze:

- ***Biblioteka Jagiellońska (al. Mickiewicza 22):***

W zbiorach Biblioteki znajduje się autograf "De revolutionibus orbium coelestium".

- ***Collegium Novum UJ (ul. Gołębia 24):***

W auli Collegium Novum umieszczony jest obraz Jana Matejki z 1873 r. zatytułowanym "Astronom Kopernik, czyli rozmowa z Bogiem".

- ***Collegium Śniadeckiego UJ (ul. Kopernika 27):***

Obserwatorium Astronomiczne założone przez Jana Śniadeckiego w 1791r., gdzie w sali wykładowej znajduje się ciekawe popiersie Mikołaja Kopernika. W tym miejscu do niedawna korzystano z instrumentów, które mogły służyć Kopernikowi - a obecnie znajdują się w Muzeum UJ.

- ***Obserwatorium Astronomiczne UJ (ul. Orła 171):***

Nowe obserwatorium nosi imię Mikołaja Kopernika. W budynku głównym znajduje się rzeźba przedstawiająca astronoma dłuta Konstantego Laszczki (1865 – 1956) oraz obrazy - portrety Kopernika autorstwa Anny Szymborskiej i Zdzisława Pabisiağa.

- *Parę im. Henryka Jordana (al. 3 Maja):*

Wśród plejady popiersi zasłużonych Polaków można zobaczyć też Kopernika.

- *Kopalnia Soli w Wieliczce:*

Pod ziemią znajduje się solny pomnik Kopernika.

- *Ulica Mikołaja Kopernika*

Ulica w Krakowie, w dzielnicach Stare Miasto i Grzegórzki na Wesołej.

- *Obserwacje Księżyca i Marsa:*

W pogodną noc możemy szukać śladów Kopernika.... na niebie. Pokażnych rozmiarów kraterzy na Księżycu i Marsie noszą nazwę "Kopernik".

Udajcie się teraz na miejsce zbiórki.